

Brezpogojno priznanje retroaktivnega ukrepa reorganizacije kreditne institucije je v nasprotju s pravom Unije, če vodi v to, da stranka ne more več nadaljevati sodnega postopka meritornega odločanja, začetega proti „premostitveni banki“, na katero je bila pred tem prenesena zadevna obveznost

VR, fizična oseba, je leta 2008 z Banco Espírito Santo, Sucursal en España (v nadaljevanju: BES Španija), špansko podružnico portugalske banke Banco Espírito Santo (v nadaljevanju: BES Španija), sklenila pogodbo, na podlagi katere je pridobila prednostne delnice islandske kreditne institucije. Ob resnih finančnih težavah BES se je Banco de Portugal s sklepom, sprejetim avgusta 2014, odločila ustanoviti „premostitveno banko“, imenovano Novo Banco SA, na katero so bila prenesena sredstva, obveznosti in druge postavke, ki niso del sredstev, BES. Vendar so bili nekateri elementi obveznosti izključeni iz prenosa na Novo Banco. Po tem prenosu je Novo Banco SA, Sucursal en España (v nadaljevanju: Novo Banco Španija) ohranila poslovno razmerje, ki ga je VR vzpostavila z BES Španija.

VR je 4. februarja 2015 pri Juzgado de Primera Instancia de Vitoria (prvostopenjsko sodišče v Vitorii, Španija) vložila tožbo proti Novo Banco Španija, s katero je primarno predlagala ugotovitev ničnosti pogodbe ali, podredno, razdrtje te pogodbe. Novo Banco Španija je ugovarjala, da nima pasivne legitimacije, ker se na podlagi sklepa iz avgusta 2014 zatrjevana odgovornost nanaša na obveznost, ki nanjo ni bila prenesena.

Ker je prvostopenjsko sodišče v Vitorii predlogu VR ugodilo, je Novo Banco Španija vložila pritožbo pri Audiencia Provincial de Álava (provincialno sodišče v Álavi, Španija). Med postopkom je predložila dve odločbi, ki ju je 29. decembra 2015 sprejela Banco de Portugal. Ti odločbi sta spremenili sklep iz avgusta 2014 in ob tem je bilo zlasti pojasnjeno, da „od tega dne na Novo Banco niso bile prenesene te obveznosti BES: [...] vsakršna odgovornost, ki je predmet katerega koli postopka, opisanega v prilogi I“, med katerimi je bila tožba, ki jo je vložila VR. Poleg tega sta določali, da če bi sredstva, obveznosti ali druge postavke, ki niso del sredstev, morale ostati v premoženju BES, vendar so bile dejansko prenesene na Novo Banco, se te prenesejo z Novo Banco nazaj na BES z učinkom od 3. avgusta 2014.

Ker je provincialno sodišče v Álavi pritožbo Novo Banco Španija zavrnilo, je ta vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču, Tribunal Supremo (vrhovno sodišče, Španija). Novo Banco Španija meni, da na podlagi Direktive 2001/24 o reorganizaciji in prenehanju kreditnih institucij¹ odločbi z dne 29. decembra 2015 brez nadaljnjih formalnosti učinkujeta v vseh državah članicah. Ker je Tribunal Supremo menilo, da je bil s tema odločbama sklep iz avgusta 2014 spremenjen z retroaktivnim učinkom, je Sodišču predložilo vprašanje, ali je treba take vsebinske spremembe priznati v sodnih postopkih, ki potekajo.

Presoja Sodišča

¹ Direktiva 2001/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. aprila 2001 o reorganizaciji in prenehanju kreditnih institucij (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 4, str. 15).

Sodišče ugotavlja, da se na podlagi Direktive 2001/24 **reorganizacijski ukrepi načeloma uporabljajo v skladu z zakonodajo matične države članice in učinkujejo v skladu z zakonodajo te države članice na celotnem območju Unije, brez kakršnih koli drugih formalnosti. Vendar kot izjema od tega načela člen 32 te direktive določa, da učinke reorganizacijskih ukrepov na pravde v teku v zvezi s premoženjem ali pravico, ki je bila odvzeta kreditni instituciji, ureja edino zakonodaja države članice, v kateri je pravda v teku.**

Prvič, Sodišče poudarja, da morajo **biti za uporabo tega člena 32 izpolnjeni trije kumulativni pogoji in da so ti v sporu pred Tribunal Supremo izpolnjeni.** Prvič, **iti mora namreč za reorganizacijske ukrepe** v smislu Direktive 2001/24, kar je v obravnavanem primeru podano, saj je namen odločb z dne 29. decembra 2015 ohraniti ali ponovno vzpostaviti finančni položaj kreditne institucije.

Drugič, **obstajati mora pravda v teku**, ta pojem pa zajema le **postopke meritornega odločanja.** V obravnavanem primeru je treba po eni strani postopek v glavni stvari šteti za postopek meritornega odločanja, po drugi strani pa sta bili odločbi z dne 29. decembra 2015 sprejeti, ko je postopek, ki ga je VR začela 4. februarja 2015, že potekal.

Tretjič, **postopek, ki poteka, se mora nanašati na „premoženje ali pravico, ki je bila odvzeta kreditni instituciji“.** Glede na razlike med jezikovnimi različicami člena 32 Direktive 2001/24 je Sodišče preučilo cilje te določbe in ugotovilo, da je njen namen določiti, da učinke reorganizacijskih ukrepov ali ukrepov prenehanja na pravdo v teku ureja zakonodaja države članice, v kateri poteka ta pravda. Glede na tak cilj pa ne bi bilo dosledno, če bi se iz uporabe zadnjenavedene zakonodaje izključili učinki reorganizacijskih ukrepov na pravdo v teku, kadar se ta pravda nanaša na morebitne odgovornosti, ki so bile s takimi reorganizacijskimi ukrepi prenesene na drug subjekt. Tako je treba ta člen 32 uporabiti **za enega ali več elementov premoženja kreditne institucije, ki spadajo tako med sredstva kot med obveznosti, na katere se nanašajo sprejeti reorganizacijski ukrepi, kot je to v zvezi z zatrjevano odgovornostjo iz spora pred Tribunal Supremo.**

Na drugem mestu, glede obsega učinkov reorganizacijskih ukrepov, ki jih ureja zakonodaja države članice, v kateri teče pravda, je Sodišče navedlo, da **zakonodaja te države članice ureja vse učinke, ki jih taki ukrepi lahko imajo na tako pravdo, ne glede na to, ali so ti postopkovni ali materialnopravni.**

Zato iz Direktive 2001/24 izhaja, da **so postopkovni in materialnopravni učinki reorganizacijskega ukrepa na sodni postopek meritornega odločanja, ki poteka, izključno tisti, ki jih določa zakonodaja države članice, v kateri poteka ta postopek.**

Poleg tega je Sodišče po eni strani navedlo, da **bi bilo priznanje učinkov odločb z dne 29. decembra 2015 v postopku pred Tribunal Supremo**, ker bi lahko izpodbili sodne odločbe, ki so že bile sprejete v korist VR, **v nasprotju s splošnim načelom pravne varnosti.** Po drugi strani pa bi priznanje, da bi lahko reorganizacijski ukrepi, ki jih je sprejel pristojni organ matične države članice po vložitvi take tožbe v drugi državi članici in katerih posledica je **retroaktivna sprememba pravnega okvira, ki je upošteven za rešitev spora**, v zvezi s katerim je bila vložena ta tožba, privedli do tega, da bi sodišče, ki odloča o sporu, to tožbo zavrnilo, pomenilo **omejitev pravice do učinkovitega pravnega sredstva** v smislu člena 47, prvi odstavek, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

Sodišče sklene, da Direktiva 2001/24 v povezavi z načelom pravne varnosti in pravico do učinkovitega pravnega sredstva **nasprotuje temu, da se v sodnem postopku meritornega odločanja, ki poteka, brez dodatnih pogojev priznajo učinki reorganizacijskega ukrepa, kot sta odločbi z dne 29. decembra 2015, če tako priznanje vodi do tega, da kreditna institucija, na katero je bila obveznost prenesena s prvim reorganizacijskim ukrepom, izgubi z retroaktivnim učinkom pasivno legitimacijo v tem postopku, ki poteka, s čimer se izpodbijejo sodne odločbe, ki so že bile sprejete v korist tožeče stranke in ki so predmet tega istega postopka.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793